GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese: **Joi'a si Duminec'a.**
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28 franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 101. **Joi, 21 Decembre st. v.** **1878.**

Germanii si Ceho-slavii.

Brasiovu, 20 Decembre v. 1878.

Vorbindu despre opositiunea ce-o facu germanii din Austri'a comitelui Andrássy, amu fostu aratatu causele, cari au produsu la ei acést'a animositate in contra ministrului de esterne, odinióra laudatu si maritu din partea loru cá unu adeveratu stîlpu alu egemoniei neamtio-maghiare. Nemtii austriaci, amu dîsu, se temu, ca voru fi intotdeauna maiorisati in marile cestiuni ale politicei imperiale, déca 'i va succede comitelui Andrássy de a asigurá preponderanti'a elementului maghiaru in monarchia printr'o aliantia cu elementele sudslavice si clericale-birocratice din Austri'a. Amu adausu totodata, ca Dr. Rieger, conducĕtoriulu cehiloru, vediendu neintielegerea, ce s'a escatu intre dualistii nemti si dualistii lui Andrássy si Tisza, s'a decisu a profitá de situatiune si a paralisá planulu comitelui Andrássy, lucrandu pentru realisarea unei aliantie ceho-germane, indreptata espresu in contra egemoniei maghiare.

Ide'a acestei aliantie nu e nicidecumu noua, precumu nu e noua nici preponderanti'a maghiariloru in politic'a imperiului, dér' pĕna acumu nemtii Austriei nu i-au simtitu necessitatea, ca-ci desi se plangeau adeseori asupra mariloru concessiuni, ce trebuieau se le faca necontenitu unguriloru, pentru cá se póta traí cu ei in pace, totusi prefereau intotdeauna o intielegere cu soçii loru dualisti, unei intielegeri cu cehii si cu celelalte popóre nemultiamite din Austri'a. Cehii le dicea de multe-ori: Inimiciti'a, in care traiti cu noi, ve face impossibilu de a jocá rolulu, ce vi se cuvine in monarchia si astfeliu sunteti siliti a suportá tóte capritiele maghiariloru, pentru cari n'ati avutu niciodata simpathii adeverate. Se parea inse, ca antagonismulu dintre germanii si cehii Austriei nu se va poté niciodata delaturá. Press'a germana cu deosebire nutriea si latiea ur'a in contra natiunei cehice cu-o rara tenacitate, asia incatu de multe-ori ómenii binesimtitori se intrebau cu mirare, ca óre o asemenea atitudine este démna de unu poporu, care pretinde a fi celu mai cultu intre tóte popórele monarchiei nóstre.

Ceea ce inse parea a fi impossibilu, acuma este aprópe de a se realisá, multiamita evenimenteloru estraordinarie din anulu acest'a, cari ne-au adusu ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei. Germanii Austriei mana in mana cu cehii in contra egemoniei maghiariloru, — o asemenea aparintia merita in adeveru a fi admirata de toti, nu numai de cumetrii dualisti dela Budapest'a. Cu tóte aceste alianti'a intre cehi si germani, déca ar' deveni fapta, nu ar' fi inca nicidecumu a se considerá cá o minune, cumu crede guvernamentatulu „Pester Lloyd“, ca-ci sunt prea multe si prea mari interesse in jocu, ide'a infratirei popóreloru e prea importanta pentru viitoriulu monarchiei, decatu cá realisarea ei se fia rangeata intre cele siepte minuni ale lumei. Adeveratu ca acést'a nu ar' corespunde interesseloru sistemului dualisticu, care este ziditu espresu pe bas'a suprematiei neamtio-maghiariloru si care prin urmare, in casu candu nemtii de buna voia ar' renunciá la supremati'a loru, aliandu-se cu cehii, si-ar' perde ratiunea de a mai esistá.

Dupa noi, apropiarea ce s'a facutu intre cehi si germani nu se póte considerá nici cá o intemplare órba. Din contra vedemu, ca mai cu séma in procederea cehiloru este multa metoda. Din momentulu, candu s'a decisu, cá principele mostenitoriu Rudolfu se mérga si se se asiedie pe unu timpu mai indelungatu in Boemi'a, opositiunea boema a luatu o atitudine mai concilianta si intrandu in diet'a tierii a intinsu man'a de impacare germaniloru. Amu disu atunci, ca acést'a procedere póte se aiba urmari decidetórie pentru Austri'a, ca a pasitu pe aren'a politica unu nou factoru insemnatu, care cu timpulu va poté eserceá o influintia poternica in favorulu egalei indreptatiri. Primele semne, ce le vedemu acuma, justifica pe deplinu parerea nóstra.

Scimu, ca Dr. Rieger a fostu de repetîte-ori in Vien'a si a conferitu cu barbatii de statu de acolo. Ultim'a visita, ce a facut'o Vienei cateva dile inainte de serbatorile calindariului nou, se dicea, ca a fostu incoronata de resultatele cele mai satisfacĕtórie si ca Dr. Rieger s'a reintorsu veselu in patri'a s'a. In adeveru, ca puçinu dupa aceea, in presér'a Craciunului a aparutu unu articulu in „Neue freie Presse“, principalulu organu alu partidei nemtiloru decembristi, („Verfassungstreue“, adeca cei fideli constitutiunei austriace din Decembre 1867), care articulu pledéza pentru stabilirea unei bune intielegeri intre germani si cehi, sustienendu, ca o asemenea intielegere va fi pentru ambele parti fórte favorabila, deórece cehii sunt nesce cetatieni „lucratori, talentati, in privinti'a economica fórte desvoltati si capabili de a contribuí la marirea veniteloru statului.“

Ce-i dreptu limbagiulu ce'lu pórta „Neue Freie Presse“ acuma façia de cehi, pe cari pĕna mai eri ii injurá intr'unu modu necalificabilu ar' trebui se ne puna si pe noi in mirare, déca nu amu fi esperiatu mai inainte cumu acést'a fói'a isi póte schimbá deodata parerea. Astfeliu romanii erau inainte de acést'a calificati din partea „Nouei Presse“ de nisce descendenti scapatati a unoru colonii románe de osĕnditi asiediate in Daci'a, eara astadi nu mai afla destule cuvinte de a laudá eroismulu si harnici'a poporului romanescu.

Destulu ca aceea-si „Noua Pressa“ afla deodata spre marea surprindere a „sugrumatoriloru de natiunalitati“, ca si cehii sunt unu poporu cu calitatile cele mai escelente si ca merita cá germanii se se intereseze de a stá in bune relatiuni cu acestu poporu. Si cuvintele amicabile ale fóiei decembriste nu au potutu remané fara resunetu. Diuariulu lui Dr. Rieger „Pokrok“ din Prag'a s'a grabitu a respunde diuariului „Neue Fr. Presse“. Publicamu mai la vale acestu respunsu interesantu din tóte punctele de vedere in care cehii declara ca sunt gat'a a face pace cu nemtii pe bas'a unui pactu solidu si durabilu. Erá naturalu, ca cehii, cari mai antaiu au cautatu impacarea, nu voru refusá man'a, ce le-o intindu nemtii. Remane acuma numai de a se intielege asupra conditiuniloru, cari se multiamésca si pe unii si pe altii. Va trece póte multu timpu pĕna ce aceste conditiuni voru fi stabilite, pĕna ce intielegerea va poté deveni perfecta, dér' acést'a este tréb'a lui Dr. Rieger, Dr. Herbst si a celorulalti, ceea ce ne interesséza aci mai deaprópe, sunt efectele, ce le póte avé pentru monarchia o asemenea aliantia ceho-germana, in casu candu s'ar' realisá.

In privinti'a acést'a va fi bine se vedemu mai antaiu, ce dice organulu comitelui Andrássy „Pester Lloyd“ despre scopulu, celu póte avé alianti'a din cestiune. Aceea, ca mariloru nostri politici dela Budapest'a nu leplace tóta istori'a, nu mai trebuie se-o spunemu, ca-ci se intielege de sine. Mai multu ii supera inse versiunea, dupa care alianti'a cehogermana ar' fi indreptata apriatu „in contra egemoniei maghiare“. „Pester Lloyd“ nu admite esistenti'a unei asemenea egemonii politice a maghiariloru, cu tóte, ca este cunoscutu chiaru si copiiloru de scóla, ca dela 1867 íncóce totu maghiarii au datu tonulu in politic'a monarchiei, ca au creatu sistemulu actualu dualisticu, dandu astfeliu directiunea politicei interióre, si cu tóte ca acuma totu ei conducu si politic'a esterióra a Austro-Ungariei.

Noi n'amu avé se dîcemu nimicu in contra acestei egemonii, — care dealtimintrea servesce numai spre onóre maghiariloru — déca ea nu ar' fi fostu indreptata din capulu locului si in contra natiunalitatii nóstre, a careia drepturi i-au cadiutu prada impreuna cu autonomi'a Transilvaniei. Standu inse lucrulu astfeliu lesne va intielege fiecare, ca nu noi romanii vomu fi aceia, cari vomu plange déca prin alianti'a cislaitana ceho-germana s'ar' aduce unu ecuilibriu mai mare intre factorii, cari conducu politic'a monarchiei. Acést'a, credemu, póte avé unu efectu fórte salutariu si pentru Translaitani'a. Maghiarii pĕna candu au fostu tari si mari in rĕlatiunile cu Austri'a, puçinu s'au ganditu la aceea, cá se imbunatatiésca si ei sórtea popóreloru nemaghiare din Ungari'a si Transilvani'a, dér' indata ce voru simti pericolulu unei preponderantie politice a nemtiloru si a cehiloru, este logicu a crede, ca se voru gandi si ei a'si intari positiunea in intru si a castigá noue poteri prin aceea, ca voru urmá si ei esemplului, ce i'lu dau acuma nemtii, voindu se se impace cu natiunea ceha. Dér' póte, ca amu disu pré multu, candu amu presupusu, ca maghiarii nostri se voru aflá indemnati a procede astfeliu. Pĕna acuma celu puçinu nu se vede nici unu semnu, ca ei ar' fi aplecati a face acést'a; ba inca ei si astadi latiescu parerea cu totulu falsa si necorespundiatóre impregiurariloru faptice, ca cestiunea nationalitatiloru din Ungari'a si Transilvani'a ar' fi a se considerá cá si resolvata, ca aceste nationalitati ar' fi deplinu multiumite cu sórtea loru.

Dér' déca aceea ce mai inainte s'a parutu a fi „impossibilu“ in Austri'a, astadi póte fi cu potintia, de ce se nu se póta realisá si la noi mane „impossibilulu“ de astadi? — Suntemu si noi de parerea diariului „Pester Lloyd“ ca déca, ceea ce nu credemu, cehii ar' avé intentiunea de a combate egemoni'a maghiara amestecandu-se in afacerile interióre ale tieriloru ce se tienu de corón'a ungara, ei ar' intimpiná o resistentia din cele mai mari, nu numai pentru-ca „maghiarii ocupa astadi tóte positiunile, cari inainte cu cateva diecenii erau in manile contrariloru loru“, dér' pentru-ca unu asemenea amestecu ar' fi respinsu din partea tuturoru popóreloru, ce locuiescu tierile aceste, fia ele oricatu de nemultiamite cu tractarea, ce-o intimpina din partea maghiariloru. Timpulu, in care se potea atîtiá e natiunalitate in contra alteia pe contulu amendurora a trecutu; astadi conviuctiunea este generala la toti ómenii nepreocupati ca numai printr'o sincera si leala intielegere intre diferitele popóre, se potu curmá nemultiamirile esistente spre binele si fericirea tuturora.

Pentru cá se se póta realisá marea idea a egalei indreptatiri pe calea acést'a a bunei intielegeri, este inse fórte de lipsa, cá fiecare poporu se fia consciu de drepturile, de datoriele sale. S'a totu disu, ca opositiunea cehiloru a fostu si va remané nefructifera. Cine va mai poté sustiené acést'a si in casulu, candu impacarea loru cu germanii ar' deveni fapta? Intrebamu inca, fost'ar' fi possibila acést'a apropiare intre nemti si cehi, déca acesti'a din urma nu 'si-ar' fi sustienutu cu energia drepturile loru intotdeauna, déca nu ar' fi pretinsu necontenitu, cá se li se recunósca individualitatea loru nationala?

Intr'adeveru déca conducĕtorii cehi voru isbuti, chiaru facĕndu mari concessiuni pentru alte concessiuni ce li se voru face, a restabili pacea intre natiunea germana si ceha, déca „pe o basa signra si solida“ le va succede a apropiá de olalta cele doue natiuni mai insemnate din Austri'a, atunci ei si-au culesu fructulu osteneleloru loru de pĕna acuma. Atunci voru poté intrá cu fruntea ridicata in senatulu imperialu, ca-ci acést'a activitate a loru le va serví intotdeauna numai spre onóre!

Respunsulu diuariului „Pokrok“.

Eta ce scrie intre altele diuariulu lui Rieger „Pokrok“ din Prag'a, respundiendu la enuntiatiunile organului principalu alu nemtiloru austriaci „Neue freie Presse“ din Vien'a:

„Cetitorii nostrii voru fi de siguru incatuva surprinsi a aflá, ca asupra possibilitatii unei intielegeri a representantiloru poporului nostru cu aceia ai partidei decembriste (nemtiesci), s'a respicatu o fóia, si inca intr'unu modu favorabilu, o fóia, care odinióra 'si dá silintia a fi, asia dicêndu, personificarea resistintiei in contra aspiratiuniloru natiunei nóstre. Numerulu aparutu la Craciunu alu fóiei vienese „Neue fr. Presse" a adusu unu articulu, alu carnia cuprinsu se distinge fórte favorabilu de aceea, ce eramu dedati a ceti in colónele acestei foi. „Neue fr. Presse" pêna la unu gradu óre-care se radiema inca pe punctulu de vedere, celu avea mai ainte façia de noi, si privesce la luptele si aspiratiunile nóstre politice, in parte inca totu cu aceia-si ochi cá odinióra, si de aceea se si afla ici colea cate unu cuventu, care nu se póte recunósce devalabilu. Dér' in totalu este possibilu a cunósce din cuvintele acestei foi, ca representantii partidei decembristice sunt gat'a a se intielege cu partid'a nóstra asupra unoru puncte, ce le amu poté pretinde pentru pretiulu intrarii nóstre in senatulu imperialu, — si in generalu se póte vedé, ca nemtii sunt gat'a a inchiaiá pace acolo, unde in timpu de 18 ani a domnitu intotdeauna numai apriga lupta. A tractá asupra unei asemenea paci, este totdeaun'a onorificu pentru ambele parti si noi, cu atatu mai vertosu potemu se declaramu, ca suntemu dispusi a intrá in acést'a tractare, cu catu bas'a, pe care representantii partidei decembriste se voru apropiá de noi, va fi mai determinata si mai solida.

„Cumu dîse si „N. Fr. Presse" in ori-ce casu ministeriulu viitoriu va trebuí se tiena contu de dorinti'a acést'a de pace intre partide, cu atatu mai multu trebuie se accentuamu noi cá noulu ministeriu — si atunci déca va fi provisoriu — se fia compusu din barbati, cari se nu fia o pedeca pentru impacarea partideloru. De se va intemplá acést'a, atunci in curêndu póte domní pace intre popórele cislaitane. Atunci se va aratá, ca asupra directiunei politicei imperiului va decide in viitoriu acea partida politica, care va fi compusa din representantii nostri si ai poporului germanu. Candu decembristii nemti s'au opusu in delegatiuni comitelui Andrássy, amu disu, ca ei nu voru scóte nimicu la cale pêna voru fi numai singuri, dér' ca in unire cu representantii boemi ar' fi neinvingibili. Partea prima a cuvinteloru nóstre s'au implinitu si nu se indoiesce nimenea in totu imperiulu, ca si a dou'a parte s'ar' adeverí la casu de asia. Pe partea nóstra esiste vointi'a de a ajunge la o intielegere cu partid'a decembrista; dorimu cá acést'a partida se lucre acumu intr'acolo, cá ide'a si cuventulu se se faca si fapta!"

Discursulu

Escel. Sale Archiepiscopului si Metropolitului Mironu Romanulu, tienutu in siedinti'a delegatiunei unguresci dela 14 Decembre 1878.

(Urmare si fine.)

Astadi ne aflamu in façi'a unoru astfeliu de fapte complinite in Orientu, cari facu cu totulu de prisosu ori-ce discussiune despre acea: ca óre ce ar' fi trebuitu so intreprindia regimulu nostru de esterne la timpulu seu, cá se impedece pre Russi'a a'si face cá acasa trebile sale, — séu mai bine disu — a grassá in provinciele turcesci; faptele complinite, cari abia se mai potu alterá, ne indrépta tóta atentiunea nu mai multu la actiunile séu commissiunile, ce au premersu acelor'a, ci mai vertosu la aceea, ce avemu de facutu in viitoriu, cá intre referintiele actuale si in façi'a desvoltariloru ulteriori se potemu aperá interessele monarchiei nóstre si se ne potemu asigurá positiunea, ce o avemu cá potentatu.

Cestiunea cea mare orientala, care din mai multe consideratiuni e pentru noi de cea mai mare insemnatate, inca nu este deslegata in modu definitivu si nici ca va fi deslegata, pe catu timpu mai esista in Europ'a domnirea turcésca, care nu este in stare de a introduce in imperiulu seu reforme corespundietóre postulateloru civilisatiunei. Conventiunea de Berlinu dupa mine contiene numai unu armistitiu pe unu timpu nedeterminatu, care pana atunci va durá, pana candu se voru poté reculege la o lupta nóua poterile fatigate in resboiu. De asemenea rectificarile de frontarie decretate acolo eu le privesc numai cá pre unele linie demarcationale provisorie, intre cari beligerantii pana una-alta se se póta miscá, dér' cari, renoindu-se mai apoi luptele, voru fi espuse la stramutari.

Ar' fi — ce e dreptu — fórte de doritu, déca ar' poté succede potentateloru intermediatrice a impedecá pe unu timpu lungu, fórte lungu, prorumperea unei conflagratiuni nóue; inse in tóta intemplarea sta in interessulu monarchiei nóstre, cá a vecinului nemidiulocitu, a se pregatí la evenimentele, ce voru se urmeze, a luá façia de acele o positiune corespundietória interesseloru ei si a si o asigurá acea pentru tóte eventualitatile.

Deocamdata nu a succesu Russiei a infiintiá o Bulgaria mare, dupa planulu ce la lucratu asiá de frumosu, intielegu acea mare Bulgaria slava, care cu preferintia ar' fi chiamata se fia mostenitóre Turciei si unde dominétia se 'si estinda fruntariele sale chiaru pana la Russia, fia si cu incorporarea Romaniei; dér' cine póte garantá, ca ceea ce acumu deodata nu a succesu, nu va succede mai apoi, candu Bulgari'a conventionala si langa ea Rumeli'a-levantina, organisandu-se pe bas'a conventiunei de Berlinu, séu chiaru trecundu preste aceea, voru deveni se fia factori noi si inca fórte considerabili la deslegarea finala a cestiunei orientali?

Asemenea nu a succesu Russiei de astadata realisarea acelui planu, cá pe Montenegro se 'lu aduca aprópe mai pana la nemidiulocita coatingere cu Serbi'a, cá in acestu modu se pregatésca unirea acestoru dóue principate de rasa slavona, si pe Serbi'a ceea mare creata astfeliu se o faca capace de unele incercari, alu caror'a scopu in prim'a linia ar' fi incorporarea Bosniei si Herzegovinei, apoi ocuparea Dalmatiei, si in urma estinderea marelui imperiu serbescu spre nordu nu numai asupr'a teritorieloru dintre Sav'a si Dunare, si nici numai pana la fluviulu Muresiu preste teritoriulu infaustei Voivodine serbesci: ci totu mai departe si mai departe pana la Dobritinu; la ce unii serbi credu, ca si-ar' poté formá dreptu istoricu de pe timpulu Brancovicsiloru.

Mi se va dice dér', ca din gur'a unoru poeti fantastici serbesci séu a unoru politici de pe strade nisce enunciate inca si mai fantastice nu potu dá unui patriotu unguresc solidu si consciu de sine ausa la ingrijiri seriose. Eu inse altfeliu cuprindu lucrulu. De ar' si fi, cá natiunea serbésca se nu aiba atati'a poeti escelenti in partea eroica, si atati'a politici de strade, cati in adeveru ea ii are, cari zugravindu trecutulu celu gloriosu alu natiunei serbesci, anuncia totodata unu viitoriu alu ei inca si mai gloriosu, — este o impregiurare, care cu privire la interessele patriei nóstre mie acuma nu-'mi mai face ingrijiri nóue, ci numai mi le nutresce pe celea ce le amu, de multu.

Eu adeca asi'a sciu, ca principatele de mai nainte, Serbi'a si Montenegru nu sunt dotate dela natura cu atat'a teritoriu fertilu, catu se recere spre a se acoperí necesitatile populatiunei loru, déca aceea vrea se progresedie pe calea civilisatiunei, si preste totu spre a se satisface acolo recerintieloru economiei nationale. Nu sciu ce au castigatu in privinti'a acést'a numitele principate prin estinderea nóua a teritoriului loru, eu credu, ca nu multu, seu in proportiune cu poporatiunea chiaru nimicu, aceea inse o sciu, ca Serbi'a Montenegro fara subventiune russésca pana acumu nu si-au potutu sustiné nici chiaru organismulu loru internu, desi destulu de restrinsu, ér' déca au trebuitu se incépa operatiuni de resbelu contr'a Turcului, acést'a de feliu n'au potut'o face fara ajutoriu estraordinariu russescu.

Russi'a a portatu pana acumu rolulu de tutoru façia de Serbi'a si Montenegro, pe cari le a ajutatu, cá pe consangenii sei, pana candu, acele au fostu serace, minorene; inse ingrigirea, ce curge din tutoratu, de regula incetéza, candu cei de sub tutoratu ajungu a fi majoreni. Asiá va fi si cu Serbi'a si Montenegro la casu, déca voru reusí planurile pentru unirea acestoru dóue tieri. Russi'a cu greu va mai fi avendu bani de aruncatu, ea are lipsa de ei pentru unele si altele rele de acasa; déca dér' s'ar' intemplá, ca mai apoi Serbi'a cea mare se vina a-i cere si mai departe ajutoriulu, Russi'a va fi silita a-i dice: acumu esti mare, esti tare, si viteza inca esti, deci nu mai ai lipsa de tutoratulu meu nemidiulocitu, éu vedi colea campiile cele estinse din Banatu si Bacic'a; ocupa-le acelea; fati acolo trebile tale dupa placere, si déca se póte, mergi si mai departe; deocamdata inse multiamescete a sci, ca de va fi chiaru de lipsa, eu in acésta intreprindere te voiu ajutá mediatu séu inmediatu.

Candu astfeliu de aspecte triste ne dau formátiunile panslavistice din sudostu, cari sunt planuite, dér' stau inca in suspensu, eu cu anim'a linisita potu dice, ca regimulu nostru de esterne a lucratu bine, candu a primitu mandatulu congressului de Berlinu pentru ocuparea Bosniei si Herzegovinei si la si esecutatu, desí cu mari sacrificii; adaugu inca, ca eu asi atribuí acelui regimu dreptu meritu, déca elu insusi ar' fi solicitatu darea mandatului. Prin ocupatiunea acésta noi amu luatu o positiune considerabila in Orientu la casu, candu prin unu resbelu nou séu si in altu modu ar' urmá turburari periculóse pentru monarchi'a nóstra; si pana candu ne vomu tiené acést'a buna positiune strategica, pana atunci nu numai, ca vomu face umanitatii servitii insemnate in acele provincii, cari mai nainte erau espuse la totfeliulu do adversitati, dér' totodata putemu fi asigurati, ca principatele slave de sudu, caror'a noi de altmintrelea le poftimu bunastare durabila si prosperare, nu ne voru cuplesi, mai alesu déca alaturea cu desvoltarile ulteriori a le lucrariloru ar' succede monarchiei nóstre, a-si ocupá si la Dunarea de josu o positiune sigura, ce nici nu e chiaru cu nepotintia, déca d. e. in buna contielegere cu respectivele poteri, si dupa necessitate si cu Romani'a vecina, ne-amu estinde de la Adakalé, care este deja in posesiunea nóstra, pe tiermulul dreptu alu Dunarei celu puçinu pana la Vidin, si déca ne-amu acuirá fortaréti'a de acolo cá un punctu de strategia.

Marturisescu sinceru, ca nu sum in stare de a pricepe, cumu s'ar' poté dice buna si folositóre pentru monarchi'a nóstra aceea politica, care tienendu de gresita positiunea, ce o am castigatu in Bosni'a si Herzegovin'a, staruesce pentru parasirea ei; din contra sum convinsu, ca o astfeliu de politica, devenindu la valóre, nu numai ar' nimicí védi'a monarchiei nóstre in afara: ci sprigininudu infiintiarea Marei-Serbie ideale, prin acést'a inmediatu ar' promová totodata planurile panslave, cari tientescu la inbucatirea patriei nóstre.

Façia cu o atare politica intrebu eu: ca intemplandu-se se se unésca numitele principate si provincii slave, cea ce ar' urmá de siguru dupa retragerea nóstra, — si de aci nascandu-se in adeveru unu pericolu evidentu pentru patri'a nóstra: amu fi óre atunci intr'o positiune mai favoritóre de a puté infrená pe inimicu, cá cumu suntemu acumu? séu óre ne va costá atunci mai puçine sacrificii de sange si de bani apararea confinieloru nóstre, decatu ce ne costa acumu ocupatiunea provincieloru din cestiune? séu in fine óre potemu noi contá, ca la casu de unu astfeliu de pericolu voru grabí puterile mari, dela cari avemu mandatulu de ocupatiune, a ne aperá confiniile, a ne aperá pe noi, cari prin slabiciune, séu usiuratate amu abandonatu insemnatele positiuni, ce ni s'au fostu datu?

La tóte acestea se binevoiésca a-'mi dá respunsu acei'a, cari condamna ocupatiunea din cestiune sub cuventu, ca aceea ar' fi periculósa pentru monarchia; eu inse sustienu din nou, ca zace in interessulu nostru, ale tiené acele provincii ocupate, cá positiuni strategice, si a le tienéa pana atunci, pana candu cestiunea orientala 'si va aflá deslegarea finala, candu apoi Europ'a intr'unu congressu ce va se se tiena in Berlinu séu in Parisu, séu vrendu Ddieu intr'un'a séu alt'a capitala a monarchiei nóstre, séu in fine ori si unde, va decide definitivu asupr'a sortiei acestoru provincie; dér' a vorbí inca acumu déspre acést'a, eu tienu, ca ar' fi o preocupare de timpu.

Privindu acumu partea finantiala a cestiunei, nu se póte negá, ca ocupatiunea recere preste mesura dela noi multe sacrificii, si ca tiér'a mai ca nu mai póte suportá aceste sacrificii; accentuezu cu deosebire cunoscut'a seracia a regiuniloru inferiori ale poporatiunei, ér' mai cu séma a clasei de agronomia, care potu dice, ca nici pe timpulu feudalismului n'a fostu atatu de impovarata, cá cumu este astadi cu atatea feliuri de imposite, din cari pentru acésta clasa, anume pentru cultivarea ei si pentru pregatirea unei stari mai bune pentru ea, nimicu séu numai fórte puçinu se retribue.

Dér' de alta parte nici aceea nu se póte negá, ca ne aflamu inaintea acelei alternative: cá séu se ne tienemu si intarimu positiunea ocupata in Orientu, cá o pre-ingrigire pentru eventualitatile viitoriului, si cu incordarea tuturoru poteriloru nóstre se aducemu, se creamu si cele mai estraordinare cheltueli, ce se receru spre acestu scopu, séu — fiindca nu prea avemu bani — se ne retragemu cu tóta modesti'a de acolo, se abandonamu positi'a nóstra, si prin acést'a se ne damu inaintea Europei testimoniu de paupertate, se marturisimu, ca suntemu slabi, ca amu ajunsu a ne pune sub protectiunea Europei, si — patri'a va fi slavata!

Eu sumu pentru alternativ'a prima. Contezu, ca regimulu tierei va face totu ce e cu putintia cu deosebire pentru ameliorarea starei materiale a poporului de rondu, si intre altele pentru consolidarea diferiteloru nationalitati, abatendu-se chiaru, — déca va fi de lipsa — dela programulu seu de pana acumu, si preste totu va cautá se sadésca respective se se cultive in tóte clasele poporatiunei patriotismulu si promtitudinea la ori-ce sacrificii. Contandu asi'a-dér' si la acestea, eu cu tóta consciinti'a si promtitudinea votezu sum'a propusa de subcomissiunea intrunita, fia se me aflu chiaru in opositiune cu opiniunea publica, care adeseori retacesce, si care uneori are a espiá cu amaru retacirile sale.

(Dupa „Telegrafulu Romanu".)

Tarif'a cea noua postala

pentru epistóle de valóre, pachete, assignatiuni postale si rembursari.

(Valida din 1-a Novembre 1878 in comerciulu internu si in comerciulu cu Germani'a.)

Regule generale:

1. Pentru ori-ce speduiri cu post'a se va platí unu portu dupa greutate, pentru fiacare speduire cu aratarea valórei se va platí si unu portu pentru valóre.

2. Post'a primesce numai pachete pêna la 50 de kilograme spre a le spedá mai departe. Esceptiune facu dela acést'a gropurile cu bani de auru, de argintu si de arama, care se primescu si peste 50 de kilogr.

3. Tramiteri peste 10 kilogr. se primescu necoditionatu numai la si catra acele statiuni postale, unde sunt mediulóce suficiente de espedatu.

4. C'unu singuru biletu de frahtu nu se potu tramite mai multu de trei pachete la aceea'si adressa; dér' candu se tramitu cu rembursare (Nachnahme), cauta se se faca pentru fiecare pachetu cate unu biletu de frahtu deosebitu.

5. Tramiteri in interiorulu tierei potu se contiena si cate o scrisóre, la tramiteri in tierile straine inse acést'a nu este ertatu.

6. Pachete peste $1^1/_2$ kilogr., care se tramitu in tieri straine, trebuie se fia supuse mai inainte oficiului vamalu.

7. Scrieri, mustre de marfuri etc. fora aratare de valóre se tacséza cu portu scaditu si se espedéza prin posta de epistole.

I. Tarif'a portului pentru greutate.

A. Pentru tramiteri ordinare.

1. Pentru epistole francate in Germani'a pana la 250 grame,

2. pentru epistole interne francate si pachete pêna la 500 de grame,

3. pentru tramiteri in localitate francate pêna la $2^1/_2$ kilogr. — pana inclusive 10 miluri —12 cr., peste 10 mil. —24 cr.

4. Pentru pachete francate pêna la 5 kilo incl. pêna incl. 10 miluri —15 cr., peste 10 miluri —30 cr.

NB. La tóte tramiterile de mai susu, déca nu se platescu, se mai adaugu 6 cr.

5. Pentru pachete peste 5 kilo:

		à unu kilo	
a) pana incl. 10 miluri	(I zona)	— 3 cr.,	
b) peste 10— 20 „	(II „)	— 6 cr.,	
c) „ 20— 50 „	(III „)	—12 cr.,	subtr. — 30 cr.
d) „ 50—100 „	(IV „)	—18 cr.,	„ — 60 cr.
e) „ 100—150 „	(V „)	—24 cr.,	„ — 90 cr.
f) „ 150 „	(VI „)	—30 cr.,	„ —120 cr.

NB. Obiecte peste 8 kilo (la zona IV si V peste 7 kilo si la zona VI peste 6 kilo), se pachetéza intr'o distantia peste 20 de miluri mai bine in doue pachete de cate 5 kilo.

B. Pentru tramiteri, cari cuprindu unu spatiu mai mare, portulu se urca cu jumatatea sumei. Pentru tramiteri nefrancate pêna la 5 kilo se computa si aici 6 cr. mai multu.

NB. Cá spatióse se privescu pachete: a) cari sunt mai lungi de $1^1/_2$ metre; b) cari sunt mai lungi cá 1 metru si mai late de $^1/_2$ metru, si sunt mai usióre de 10 kilogr.; c) acelea, cari dupa form'a loru ceru unu spatiu neproportionatu, séu cari ceru o ingrigire mai mare.

II. Portu pentru valóre

se computa la tramiteri numai atunci, candu se arata o valóre. La tramiterile de bani trebuie se se arate tóta valórea loru.

A. Pentru tramiteri de valóre inchise, fora distinctiune de departare.

1. In intrulu tierii pêna la 50 fl.		—3 cr.
2. In localitate pêna la	150 fl.	—3 cr.
3. In intrulu tierii dela	50—300 fl.	—6 cr.
4. In localitate dela	150—300 fl.	—6 cr.
5. In comerciulu cu Germani'a pana la 300 fl.		—6 cr.

6. La tramiteri de valóre peste 300 fl. sunt de a se platí pentru cate 150 fl. 3 cr., in care casu sume partiale se computa totudéuna cá 150 fl. deplini.

B. Pentru tramiteri de valóre deschise se computa fora diferintia de distantia unu portu cu jumetate mai mare. In epistole deschise se primescu numai sume de 150 fl. si numai in comerciulu internu.

III. Tarif'a pentru assignatiunile postale.

pêna la 5 fl.	5 cr.	500—1000 fl.	1.—	Competintiele se platescu prin lipirea de marce de blanchetele assignatiunilor.
5— 50 „	10 „	1000—2000 „	1.50	
50—150 „	20 „	2000—3000 „	2.—	
150—300 „	30 „	3000—4000 „	2.50	
300—500 „	50 „	4000—5000 „	3.—	

Oficiolate postale ordinare potu primi assignatiuni postale numai pêna la 150 fl. Numai oficiolate postale de ale statului si cassele directiunei postale potu primí assignatiuni pêna la sum'a de 1000 fl. si sume pêna la 5000 fl. se potu primi numai, déca se tramitu la Vien'a si la Buda-Pest'a. Sume peste 300 fl. se espedéza mai eftinu prin epistole, decatu prin avisuri.

IV. Tarif'a rembursarii.

Pana la 10 fl.	6 cr.	Pana la 35 fl.	21 cr.	s. c. l. pentru cate 5 fl. mai multu se socotescu cate 2 cr.
„ 15 „	9 „	„ 40 „	24 „	
„ 20 „	12 „	„ 45 „	27 „	
„ 25 „	15 „	„ 50 „	30 „	
„ 30 „	18 „	„ 55 „	32 „	

Diverse.

(Avansamentulu militariu pentru anulu nou.) Majestatea S'a c. r. ap. s'a induratu pré gratiosu a denumí de sub-locotenenti de reserva pe cadetii de reserva, pe voluntarii, si pe suboficierii de reserva: Trifonu Miclea la reg. de infant. Alecsandru Cesarevics, mare-principe si Clironomu alu Russiei Nr. 61; Ioanu Ciucs la reg. de inf. Carolu Alecsandru, mare-principe alu Sacsoniei-Weimar-Eisenach Nr. 64; Pompiliu Piposiu dela reg. de inf. Wilhelmu III, regele Niederlandei Nr. 63 la reg. de inf. Cav. de Schmerling Nr. 67; Alecsandru Popu la reg. de inf. Archiducele Heinrich Nr. 51; Comanu Petrovics la reg. de inf. Nobilu de Pürker Nr. 25; Iosifu Campani la reg. de inf. baronu de Kellner Nr. 41; Aloisiu Poppa la reg. de artileria Clironomu archiduce Rudolfu Nr. 2; Teofilu Ratiu la reg. de inf. Alecsandru I, imperatu alu Russiei Nr. 2; Basiliu Sangeorzanu dela reg. de inf. Wilhelmu III, regele Niederlandei Nr. 63 la reg. de inf. baronu de Alemau Nr. 43; Nicolae Borza la reg. de inf. Alecsandru I, imperatulu Russiei Nr. 2; Ioanu Tironu la reg. die inf. Baronu de Kellner Nr. 41; Aurel Munteanu la reg. de inf. Archiducele Heinrich Nr. 51; Antoniu Precup dela reg de inf. Wilhelmu III, regele Niederlandei Nr. 63 la reg. de inf. Ludovicu principe alu Bavariei Nr. 62; Ioanu Mihu la reg. de inf. Carolu Alacsandru, mare-duce alu Sacsoniei-Weimar-Eisenach Nr. 64; Corneliu Cioranu dela bat. de venatori Nr. 23 la reg. de inf. Fridericu Guilelm, mare-duce de Meklenburg-Strelitz Nr. 31. — De cadeti in reserva: pe voluntarii si sub-oficieri in reserva Stefanu Cosma la reg. de inf. Alecsis, mare-principe alu Russiei Nr. 39; George Borza la reg. de inf. Barou de Kellner Nr. 41; Vasilie Gramatovics la trupele sanitarie. „T. R."

(„Associatiunea pentru inaintarea meseriiloru intre romani") si-a tienuta adunarea s'a generala Dumineca in 17/29 Decembrie, sub conducerea zelosului ei presiedinte par. B. Baiulescu. De asta data numerulu membriloru, cari au participatu la adunare a fostu multu mai mare, decatu altadata, ceea ce ne face se speramu, ca aventulu ce l'a luatu Associatiunea o va duce pe calea unei progresari continue si durabile. Acést'a sperantia a confirmat'o si frumós'a espositiune de manufacte de ale invetiaceiloru si soldatiloru meseriasi romani, cari sunt asiediati pe la diferite meserii numai prin concursulu numitei associatiuni. Credemu, ca vomu poté aduce inca in numerulu viitoriu unu referatu mai detaiatu despre decursulu acestei adunari generale.

(Cumu califica unu istoricu germanu anulu ce espira.) „W. H. Riehl, o somitate de prima calitate pe terenulu istoriei culturei califica anulu, ce acusi espira, in o carte a s'a, in modulu urmatoriu: „A adusu cestiunea cea mai intunecata europêna la unu sfêrsitu, care inse totusiu forméza mai vertosu unu inceputu pentru noue cestiuni intunecate. A fostu unu anu treptatu in istori'a lumei, fiecarei natiuni ia adusu altuceva. Pentru Russi a fostu unu anu de biruintia si de desamagire, pentru Turci unu anu de ruina, pentru Anglesi unu anu de surprindere, pentru Germani si Italiani unu anu de dorere si de ingrigire, pentru Francesi unu anu iubilariu — si Austriaculu póte ca pune semnulu intrebarii lenga anulu acest'a."

(Comissiunea europêna pentru Rumeli'a orientala.) Corespondentulu din Constantinopolu a lui „Golos" impartásiesce diuariului seu cu dat'a de 20 ale curentei, ca comissiunea internationala a stabilitu pana acumu urmatórele puncte pentru Rumeli'a orientala: 1. Fiecare indigenu din Rumeli'a orientala este indatoratu se faca servicii militare in militi'a provinciala. 2. Impositulu de pêna acumu pentru scutirea dela militia pentru chrestini, inceteza. 3. Dreptulu de a numí oficieri pentru militia si gendarmi nu apartiene decatu Sultanului. 4. Adunarea provinciala, care inlocuesce consiliulu generalu propusu de Pórta, are intre atributiunile sale si dreptulu, de a votá adaugerea contributiuniloru, precumu si de a determiná budgetulu pentru Rumeli'a orientala.

(Bibescu principe candidatu alu Bulgariei.) Candidatii pentru tronulu Bulgariei resaru cá ciupercile. Cati generali si diplomati muscalesci nu au fostu candidati pêna acuma pentru corón'a Bulgariei si toti, se pare, ca voru remané cu buzele imflate. Diuariulu „Deutsche Zeitung" afla din Bucuresci, ca in cercurile guvernamentale din Bucuresci circuléza faim'a, ca principele Bibescu are mari prospecte pentru tronulu principatului bulgarescu. Angli'a, Franci'a, Itali'a si Austro-Ungari'a consimtiescu la acést'a alegere. Si Pórt'a se impaca cu ea, si se dice, ca a datu pe cale diplomatica, se se intieléga acést'a cu acelu adausu, ca Pórt'a, sub guvernulu unui Bibescu, ai carui strabuni 'i facura mari servicii, vede cea mai mare garantia pentru pacea vecinei Rumelie orientale.

(Bancnote noue.) Banc'a nationala austriaca se prepara a se imbracá cu nou'a haina dualistica, ce i-au croit'o arangiatorii editiunei a dou'a a pactului austro-ungaru. Cei doui directori dualistici a-i acestei bance, care in viitoriu va portá numele de „Banca austro-ungara", au si intratu in functiunile loru, unulu in Vien'a, altulu in Budapest'a. Unulu din principalele semne esteriore ale nouei organisari dualistice a bancei voru fi bancnotele, pe cari dela 1-a Ianuariu 1880 nu va mai figurá numai limb'a germana, cá pana acuma, ci alaturea cu ea si cea magiara. Tecstulu germanu si maghiaru alu viitóreloru bancnote s'a ficsatu dilele aceste. Acuma mai este vorb'a numai despre aceea, ca óre se se tiparésca cuvintele „osztrák-magyar bank" (banca austro-maghiara) cu litere initiale mari séu mici; in sensulu tecstualu alu legii s'a decisu, cá se se intrebuintieze litere mici initiale. Cele doue guverne s'au intielesu intre sene, cá se remana marc'a de pêna acuma atatu pe biletele hipotecari si pe note, catu si pe sigilu. Notele cele nóue voru portá datulu dela 1-a Ianuariu 1880, dér' voru circulá celu mai puçinu dela Martie séu Aprilie 1880. In anulu viitoriu banc'a va preface si va schimbá actiile. Multa apa va mai curge dér' pe Tis'a si pe Dunare in josu, pêna ce vomu vedé circulandu nouele bancnote, simbolulu celu mai invederatu alu uniunei reale dintre Austri'a si Ungari'a.

(Concurentia mare.) Din causa, ca se organiséza „banc'a austro-ungara", sunt deocamdata de a se ocupá in Budapest'a 21 posturi de functionari la banca, la cari s'au insinuatu pêna acum'a nu mai puçini decatu 1700 reflectanti. De o septemana sunt doui amploiati ocupati numai si numai cu primirea si clasificarea petitiuniloru incurse. Singuru casulu acest'a caracteriséza in modulu celu mai eclatantu miseri'a cea mare si lips'a de pane si de ocupatiune, ce domnesce pe la noi.

(Sentinti'a de mórte a comitelui Andrássy.) „Tempora mutantur, nos et mutamur in illis". Ce diferentia colossala intre comitele Andrássy de acuma 28 de ani si intre comitele Andrássy de astadi! Sórtea s'a jocatu inse nu numai cu elu, ci si cu alti ómeni „mari" de ai unguriloru. — Diuariului „N. fr. Presse" i s'a tramisu din Budapest'a unu numeru din fói'a oficiala „Pester Zeitung" dela 23 Septembre 1851, in care s'au fostu publicatu 36 sentintie de mórte din partea tribunalului militariu, intre cari se afla si sentinti'a in contra comitelui Iuliu Andrássy. Partea sentintiei, relativa la actualulu ministru de esterne, suna din cuventu in cuventu asiá: „Comitele Iuliu Andrássy, nascutu in Vien'a, de 26 de ani, catolicu, neinsuratu, fostu comite supremu alu comitatului Zemplinu si membru alu casei magnatiloru, care a fostu citatu la 1 Ianuariu 1850 prin edictu pentru crim'a de inalta tradare, dér' nu s'a presentatu, dupa cercetarea faptului si constatare prin testimonii cu potere legala e invinovatitu, ca in contra p. in. manifestu din 3 Oct. 1848 a luatu parte cá maioru alu gardei nationale din comitatulu Zemplinu la batai'a dela Schwechat din 30 Oct. 1848, ca a functionatu cá comite supremu (prefectu) in comitatulu susu amintitu, luandu o directiune revolutionara pêna la finea lui Martie 1849 si dupa aceea a primitu dela guvernulu revolutionariu missiunea de agentu la Constantinopolu, ca in calitatea acést'a pe cale catra Constantinopolu a indemnatu in Iuniu 1849 pe guvernulu Serbiei la o atitudine ostila façia de Austri'a, cerendu se rechiame deocamdata pe serbi si pe generalulu Knicanin si pentru cá se reusiésca siguru planulu acest'a de a subjugá pe serbi si pe croati, a facutu guvernului revolutionariu propunerile cele mai cutezatórie si mai viclene, ca in Constantinopolu a pusu pêna la sugrumarea rebeliunei tóte in miscare spre a esoperá recunóscerea s'a oficiala de catra Pórt'a otomana si spre a silí organele guvernului turcescu la o actiune ostila in contra Austriei, déca nu prin altceva, prin compromiterea loru insusi, pentru care scopu propusese guvernului revolutionariu mediulóce de cele mai detestabile. . . Dupa enumerarea acést'a a fapteloru comitelui Andrássy urméza inca 35 de registre de aceste. Dintre cei 36 de insi totu in modulu acest'a invinovatiti si osenditi la mórte se mai afla in viétia: Ludovicu Cséh-Csernátony, Stefanu Gorove, Franciscu Házmán, Ludovicu Kossuth, Mauritiu Perczel, Michailu Tancsics si Antonu Vetter. Sentinti'a, care e egala pentru toti cei 36 inculpati suna asiá: Dupa ce faptele inculpatiloru, de cari au fostu acusati fiecare in parte, s'au adeveritu pe cale legala, si dupa ce acusatii nu s'au infaçiosiatu pêna la terminulu, la care au fostu citati si care a espiratu la 31 Martiu a. tr., asia a decisu tribunalulu militariu in unanimitate: Toti sunt vinovati pentru crim'a de inalta tradare si de aceea pe bas'a art. 5 alu legei martiale si a proclamatiunei din prim'a Iuliu 1849, pe lênga secuestrarea averei loru spre repararea daunei causate de rebelliune, Michailu Horváth inca pe lênga perderea temporalieloru, ér' Kmety, Mészáros, Splényi, Stein si Vetter pe lênga depunerea din gradele, ce le-au ocupatu in armat'a c. r., au meritatu pedéps'a de mórte prin streangu si numele loru se fia aficsatu pe furci. Acést'a sentintia s'a publicatu astadi, intarita fiindu de comand'a armatei a 3-a c. r. si s'a si esecutatu dupa prescrierile regulamentului. — Pest'a, 22 Septembre 1852. Dela tribunalulu c. r. militariu."

(Rescól'a studentiloru in Chievu.) Tóte statele mari europene au pe trupluu loru bube, parte cópte, parte ne-cópte, dér' atatea bube, cá Russi'a cea colossala n'are nici unulu si organele guvernamentale russesci nu cauta, se védia ce-i caus'a de s'au adunatu atatea elemente de nemultiamire, si nici nu cauta, cá se vindece relele ce bantuie imperiulu, delaturandu causele ce producu relele. Asia ne spunu scirile, ce s'au stracuratu la noi din Russi'a pe lênga tóta paz'a cea mare si ce-o observéza organele muscalesci la frontiera, ca studentii din Chievu au facutu turburari fórte serióse. Studentii s'au adunatu la unu locu afara din Chievu si au decisu, cá se protesteze cu poterea in contr'a inchiderii universitatii, care s'a facutu fara de nici unu motivu. Se bagara cu poterea in edificiulu universitatii, fiindu partea cea mai mare bine armati, si desarmara gendarmii orasiului, cari li-se pusera in cale, sfaramara mai multe catedre si batura cu cuie pe tabl'a cea négra unu protestu fulminantu in contr'a arbitriului autoritatiloru, cari calca in picióre tóte drepturile studentiloru. Intr'aceea venira dóue cumpanii din trupele locale, si voira cá se imprastie cu baionet'a pe tulmuantii. Studentii nu se miscara din locu, ci se impotrivira cu mare cerbicia, care produse deplorabile versari de sange. Se dice, cà din amendóue partile s'au periclitatu pêna la 80 de insi, dintre cari unii au moritu, altii sunt raniti. Mai pe urma a venitu cavaleri'a, care a alungatu in tóte partile pe studenti si a prinsu pe multi dintr'ensii. Irritatiunea in Chievu este fórte mare. Si din alte cetati, unde sunt universitati, vinu totu asemenea sciri despre intemplari sangeróse. Se da cu socotéla, ca guvernulu russescu va decretá starea de asediu in Chievu, Charcovu si in totu guvernamentulu acel'a. Prin astfeliu de mesuri barbare si teroristice crede guvernulu russescu, ca va mai intimidá pe ómeni si-i va abate din drumulu loru. Dér' relele sociale, de care bolesce statulu russescu, nu se potu delaturá prin nici o pedépsa, fia ea ori-catu de ingrozitóre va fi, ca istori'a crimeloru ne demustra in modulu celu mai frapantu, ca, tocmai candu se aplicau pedepsele cele mai infricosiate si mai inspaimentatóre, se comiteau si crimele cele mai infioratóre si mai barbare.

(Lectur'a usióra séu cu ce-si petrecu deputatii de vreme lunga in dieta.) Este fórte interessantu a vedé, cumu 'si petrecu timpulu multi deputati, candu fulgera, tuna si trasnesce in dieta si candu curgu incriminarile cá plói'a. In diet'a din Pest'a, cá in tóte parlamentele din statele civilisate, se afla o biblioteca pentru intrebuintiarea deputatiloru. Dilele trecute se duce unu parinte alu patriei, insetatu de lumina, cá cerbulu de isvórele apeloru, in sal'a unde se conserva bibliotec'a, si cére dela bibliotecartu o „lectura usióra“ s. e. unu opu istoricu. Bibliotecariulu, la momentu baga man'a intr'unu armariu si scóte de pe unu raftu, unu tomu tiépenu din istori'a lui Mihailu Horváth si-'lu dà insetatului de sciinti'a deputatu in mana. Acest'a indata reflectà, „ca nu-i destulu de usioru“ si dà tomulu indereptu. Atunci bibliotecariulu, plinu de mirare, intréba, pentru ce nu-i usioru? „Me rogu pentru ca, candu incepu se motieescu cartea 'mi cade din mana pe podini si face pré mare sgomotu. Atunci bibliotecariulu, intielegêndu intentiunea cea nobila, a parintelui patriei, indata-i dá o fascióra usióra dintr'o istoria universala pentru usulu scolasticu. Déca 'i va cadé acésta din mana nu va desteptá din somnu pe deputatulu celu insetatu de sciintia. Pêna acuma si-au totu spartu capulu unii si altii, ca ce va fi de nu se audu glasurile multoru deputati de ai nationalitatiloru in camer'a din Pest'a, dér' acumu lucrulu se esplica fórte lesne, ca acesti'a cá ómeni mai pacinici si sciindu, cata lipsa de cultura au „natiile“ loru, se ocupa in decursulu desbateriloru mai bine cu lectur'a usióra, ca-ci prin aceea nu supera pe nimenea pe lume, cu atat'a mai puçinu pe stapanii nostri, si totusi profita ceva.

(Draculu — cá presiedinte.) Dupa cumu ne aduce scirea diuariulu „Egyetértés“ (concordi'a) d. Koloman Ghyczy, presiedintele dietei maghiare, in 19 ale c. a fostu fórte neastemperatu, candu luà cuventulu Tisza de a dou'a óra in contr'a lui Csanády, din causa, ca pe semne se temea de unu scandalu mare. La totu cuventulu, ce esiea din gur'a lui Tisza, se turbura presiedintele Ghyczy totu mai multu, si dupa cuvintele cele din urma ale lui Tisza strigà betranulu patriotu atat'a de tare, de se audî cumu se cade: „Draculu va mai fi presiedintele vostru!“

Literariu.

(„Femei'a Romana“,) care apare acuma de unu anu in Bucuresci, sub directiunea d-nei Mari'a Flechtenmacher contiene in numerulu seu de Dumineca 17 Decembre v. urmatórea materia: Articulu de fondu, care pledéza cu caldura si spiritu in favorulu drepturiloru femeiei in genere si cu deosebire in favorulu unei propuneri facute in camera, care cere cá femei'a nemaritata séu veduva, care intrunesce conditiunile cerute pentru alegetoriu, se aiba dreptulu a representá interessele sale in consiliulu comunalu. — Congréssulu internationalu alu drepturiloru femeiloru. Discursulu d-nei Garcin — Spiritulu secoliloru — Corespondentia — Higien'a in timpulu ernei — Nobil'a si Tieranulu — Foisióra: Secretulu Miss Aurorei (urmare). — „Femei'a Romana“ apare de 2 ori pe septemana si costa pentru strainatate pe anu 30 lei, pe $^1/_2$ anu 18 lei.

(„Economulu“) organu periodicu pentru ramii de economia, industria si comerciu, care implinesce acuma anulu alu VI-lea alu esistintiei sale sub probat'a canducere si redactiune a d-lui Stefanu Popu, cuprinde urmatóriele in Nr. 23 dela 13 Dec.: Tractarea vinului dupa fierbere. — Vindecarea calbezei oiloru. — Crescerea Galitieloru. — Si acest'a este economia. — Regulamentu pentru stabilirea si perceperea tacseloru in Dobrogea. — Siórecele scapa si din stomachulu canelui. — Varietati. — Statistic'a Bucuresciloru s. c. l. — Impreuna cu „Economulu“ apare de doue ori pe luna si „Fói'a scolastica“, organu pedagogicu-didacticu pentru scólele romane, condusu si redactatu de eruditulu professore I. M. Moldovanu. Nr. 23 alu „Fóiei scolastice“ are cuprinsulu acest'a: Centenariulu lui Voltaire si Rousseau de Dr. Alesandru Gram'a. — Naratiuni din istori'a descopeririloru marine si continentali. — Recensiune. — Critica: „Fisic'a in scóla poporala de Georgiu Popu“. — Bibliografia. — Sciri scolastice s. c. l. — „Economulu“ impreuna cu „Fói'a scolastica“ costa pe anu 5 fl., pe jumetate anu 2 fl. 50 cr., separatu costa fiacare pe anu 3 fl., pe jumetate 1 fl. 50 cr.

(„Biseric'a si Scól'a“,) fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica, ce apare odata in septemana in Aradu sub redactiunea d-lui Vincentiu Mangra, contiene in Nr. 51 dela 17 Dec. v. urmatóriele: Catra onoratii cetitori! — Cercularia alu Ill. Sale episcopului Ioanu Popazu — A dou'a casatoria a preotiloru. — Starea scóleloru si a invetiamentului in protop. Halmagiului. — Catra tiér'a romanésca, poesia de Ionu Tripa. — Diverse s. c. l. „Biseric'a si Scól'a“ costa pe anu 5 fl., pe jumetate anu 2 fl. 50 cr.

Cu *1 Ianuarie st. v. 1879* se incepe unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI.“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiei nóstre, alu caroru abonamentu espira cu 31 Decembre st. v. 1878, se binevoiésca a si'lu reinoi *de cu vreme*, déca voiescu cá diuariulu se li se tramita regulatu. Pentru cá se potemu stabilí numerulu esemplarieloru, ce voru fi a se tipari, este necessariu, cá tóte prenumeratiunile pentru patrariulu si semestrulu I 1879 se fia efectuite **inca inainte de anulu nou.** Dela 1-a Ianuariu 1879 incolo diuariulu se va tramite numai aceloru domni, cari au binevoitu a-si reinoí abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-loru *esactu,* aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

☞ Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe anu 8 fl., pe siese luni 4 fl., pe trei luni 2 fl.; — dusu in casa: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl. si pe trei luni 2 fl. 50 cr.;

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., *pe trei luni de aci incolo numai* **2 fl. 50 cr.** in locu de 3 fl.;

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe anu 12 fl. v. a. séu 28 franci, pe siese luni 14 franci, pe trei luni 7 franci. (Abonamentulu se primesce si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Sciri ultime.

Aflamu din isvoru siguru, ca deputatulu romaniloru, unguriloru si alu nemtiloru catolici coalisati din Brasiovu, domnulu advocatu Nicolae Strevoiu, mergêndu la Pest'a, „a intratu“ in partid'a guvernamentala a dietei ungare. Totodata ni se spune, ca a fostu primitu cu mare distinctiune in clubulu Tiszaistiloru, si ca insusi ministrulu-presiedinte l'a bineventatu la intrare, strin-gandu-i man'a cu caldura. — Sic transit gloria activistarum!!!

Tiszaistii nostri — póte dreptu multiumita pentru atitudinea prea plecata a unoru nationalisti — s'au decisu a face popóreloru nemaghiare unu presentu de anulu nou preparêndu si voindu a asterne dietei unu proiectu de lege asupra introducerei limbei maghiare in tóte scolile poporale fara distictiune, ca studiu obligatu. Va se dîca si puçin'a libertate ce-o mai aveau confessiunile dupa legea scolara voiescu se le-o iá? Nu acést'a este calea pe care se potu castigá simpathiele nemaghiariloru!

Multiamita si dare de séma publica.

Din biseric'a romana gr.-cat. a Lapusiului-ungurescu s'a furatu sf. potiru la 14 Maiu 1876. St. d Ioanu Muresianu, cancelistu reg. de cercu, pe atunci locuindu in Lapusiulu-ung., ér' acuma in Deesiu, vediendu necessitatea unui potiru, socotindu si starea cea misera a bisericei romane, a luatu asupr'a s'a sarcin'a de a aduná colecte benevole, din cari se se cumpere unu altu potiru. A si adunatu 19 fl. 10 cr., cu care suma a cumporatu unu potiru si unu discosu, cari le-a si predatu st. d. I. Muresianu la 8 Aprilie 1877 in folosinti'a sf. biserici.

Colect'a s'a facutu dela urmatorii maranimosi p. t. d-ni din Lapusiulu-ung.: Ioane Muresianu 6 fl. 90 cr., Ladislau Veres 1 fl., Samuilu Kis 2 fl., Ioane Cohanu 1 fl., Aloisiu Kröbel 1 fl., Iuliu Sziberth 50 cr., Georgie Roterthies 50 cr., Vasiliu Ionasiu 50 cr., Ioane Rusu 50 cr., Ioane Nagy 50 cr. — Basiliu Iug'a 1 fl., Ioane Marchisiu 50 cr., ambi din Suciu de susu. — Georgiu Hauschild din Lapusiu-rom. 1 fl. — Gavrila Manu, adv. din Desiu 1 fl. — Nicolae Popu din Grosi 1 fl. — Ioane Bohetielu din Magura 20 cr.

Prin acésta aducemu multiamita atatu d. Ioane Muresianu pentru zelulu seu, catu si tuturoru maranimosiloru contribuitori pentru binefacerile, cari le-au facutu prin acestu faptu.

Din incredintiarea comitetului parochiei gr.-cat. din Lapusiulu-ung., la 24 Novembre 1878.

Eugeniu Sabo, parochu gr.-cat. — Alesiu Latisiu, invet. si curatoru-controloru.

Ajutórie pentru ranitii din Bosni'a.

(Urmare si fine.)

Prin bunatatea dómneloru Elen'a Baiulescu si Elen'a Densusianu s'au adunatu urmatórele colecte in bucati: Elen'a Baiulescu 2 lepedee mici, 8 triangule, 6 compresse; Elen'a Densusianu 8 bandage, 16 triangule; M. Sorescu 8 band., Zoe Popoviciu 3 lep. mici, 5 strimf.; Crizi Leca 2 camasi, 2 ismene; Elen'a Rosca 2 camasi, 2 ism.; Ecaterin'a Manole 9 triang.; Elen'a Manciu 6 band., 5 triang., 4 compr.; Mari'a Radoviciu 6 band., 5 triang., 4 compr.; Carolin'a Ciurcu 10 triang., 10 compr.; Elen'a Sabadeauu 6 band., 20 triang.; Ecaterin'a Puscariu 3 cam.; Agnes Dusioiu 12 metri panza. — Atat'a am primitu pêna astadi.

Brasiovu, in 30 Septembre 1878.

Mari'a Sacareanu m. p, membr'a comitetului.

Onoratu Comitetu! Comitetulu „Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu“ are onóre a asterne aci alaturatele consemnari despre numele aceloru marinimóse dómne din Brasiovu, cari au concursu cu diferite lucruri in favorulu soldatiloru raniti in resbelulu Austro-Ungariei cu Bosni'a si Herzegovin'a; totodata se punu la dispositiunea onoratului „Comitetu pentru raniti“ si lucrurile adunate si specificate in alaturatele consemnari spre ulteriór'a afacere.

Brasiovu, in 5/17 Octobre 1878.

Pentru Comitetu: Mari'a Sacareanu.

Nro. 3072/pres. 1878. 1—3

Concursu.

Postulu de notariu cercuale din Tohanulu vechiu, in carele suntu confederate comunele Tohanulu vechiu, Tohanulu nou si Olbacu, a devênitu vacantu. Spre ocuparea acestui postu, pentru care e sistemisatu unu salariu anuale de 400 fl. si cuartiru gratis in comun'a Tohanulu vechiu, se escrie prin acést'a concursu pêna la **31. Ianuariu 1879.**

Doritorii de a ocupá acestu postu 'isi voru tramite in terminulu aratatu subscrisului oficiu cererile loru instruite in intielesulu §§-loru 74 si 75 art. de lege XVIII 1871.

Intre concurenti se voru preferí acei'a cari voru documentá, ca cunoscu bine tóte trei limbele patriei.

Cererile sosite mai tardiu, nu se voru poté luá in considerare.

Branu, in 27 Decembre 1878.

Pretur'a Branului.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 30 Decembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	61.50	Oblig. rurali ungare	73.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	62.80	„ „ Banat-Timis.	79.—
Losurile din 1860	113 80	„ „ transilvane	83.50
Actiunile bancei nation.	781.—	„ „ croato-slav.	75.—
„ instit. de creditu	221.10	Argintulu in marfuri	100.05
Londr'a, 3 luni	117.05	Galbinii imperatesci	5.59
		Napoleond'ori	9.35
		Marci 100 imp. germ.	57.80

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.